

Nefndasvið Alþingis
b.t. umhverfis- og samgöngunefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

11. febrúar 2016

Umsögn Samorku um frv. til laga um breytingu á lögum nr. 9/2009, um uppbyggingu og rekstur fráveitna, með síðari breytingu (gjaldtökuheimildir, réttindi og skyldur fráveitna), 404. mál & um frv. til laga um breytingu á lögum nr. 32/2004, um vatnsveitur sveitarfélaga (skilgreining og álagning vatnsgjalds), 400. mál.

Samorka er fylgjandi því að ofangreind frumvörp verði bæði samþykkt og leggur mikla áherslu á að það gerist sem fyrst, í þeim tilgangi að vatns- og fráveitur fái vissu um framtíðarstarfsumhverfi sitt, til hagsbóta fyrir veiturnar, umbjóðendur þeirra og umhverfið. Samtökin leggja auk þess til eina breytingartillögu við hvort frumvarp. Frumvörpin eru flutt samhliða, hafa verið unnin í sameiginlegum starfshópi innanríkis- og umhverfis- og auðlindaráðuneytanna og eru í eðli sínu svipaðs eðlis. Því sendir Samorka inn sameiginlega umsögn um málin.

Samorka leggur áherslu á að fyrir veiturnar er mikilvægast að starfsumhverfi þeirra sé skýrt, og ekki leiki vafi á túlkun mikilvægra atriða er það varða, í þessu tilviki lagaumhverfi innheimtu vatns- og fráveitugjalda. Frumvörp þessi eru niðurstaðan eftir ítarlega vinnu í ráðuneytum innanríkis- og umhverfis- og auðlindamála, eftir víðtækt samráð við alla haghafa og er það því mat Samorku að frumvörpin ættu að hljóta samþykki.

Samorka vill þó halda því til haga að fyrirliggjandi frumvörp ganga að mati samtakanna ekki alla leið í að taka tillit til ábendinga samtakanna varðandi þá vankanta sem komu í ljós á lagalegu fyrirkomulagi vatns- og fráveitugjalda, í framhaldi af úrskurðum og dómum sem féllu um það. Þar er mikilvæg sú staðreynd að vatnsveitur og fráveitur sveitarfélaga veita íbúum þeirra og öðrum húseigendum á starfssvæðum veitnanna nauðsynlega almannapjónustu í samræmi við ákvæði laga sem sett hafa verið um þessa starfssemi. Sú starfsemi tryggir öllum aðgang að hreinu neysluvatni og meðhöndlun frárennslis á réttan hátt, og er forsenda almenns heilbrigðis og öryggis íbúa sveitarfélaga. Sérlega er í þessu sambandi bent á skyldu vatnsveitna til að tryggja nægilegt vatn og vatnsþrýsting á vatnsleiðslum til að uppfylla þarfir slökkviliða. Í ljósi ofangreinds hefur það því verið mat samtakanna (og áður en dómur féllu skilningur samtakanna á ákvæðum laga um vatnsveitur sveitarfélaga) að eðlilegt sé að gjaldskylda stofnist á tilteknu byggingarstigi nýrra húseigna sem tengst geta veitu en

ráðist ekki af því hvenær húseigandi ákveður hvort húseign sé tengt við vatnsveitu eða jafnvel að hún tengist alls ekki en njóti engu að síður þeirra brunavarna sem viðkomandi veita byggir upp í þágu allra.

Samorka ítrekar þó mikilvægi þess að málin verði samþykkt og leggur áherslu á að það gerist sem fyrst, á yfirstandandi þingi, í þeim tilgangi að núverandi óvissu um starfsumhverfi veitnanna verði eytt.

Breytingartillögur

Auk þess að samþykkja þær breytingar sem þegar eru lagðar eru til í frumvörpunum, leggur Samorku til breytingar á þakinu sem sett er á vatns- og fráveitugjöldin (0,5% af heildarfasteignamatsverði). Samtökin telja það mikilvægt að heimilt sé að ákveða tiltekið lágmarksgjald í gjaldskrá vatns- og fráveitu sem eftir atvikum er þá hærra en 0,5% þakið af heildarfasteignamatsverði enda er því ætlað að varna óhóflegri gjaldtöku af dýrari eignum. Hér er vísað til tilvika þar sem fasteignamat er af einhverjum ástæðum mjög lágt, en full starfsemi eða eftir atvikum sambærileg starfsemi og notkun er í viðkomandi húsi og sambærilegum eða svipuðum eignum. Er þá vísað til þess að eðlilegt sé að tryggja jafnræði með gjaldendum þannig að eigendur fasteigna með mjög lágt fasteignamat séu ekki að greiða óeðlilega lágt gjald í samanburði við fasteign sem nýtt er með sambærilegum hætti. Báðir aðilar hafa aðgang að sambærilegri þjónustu og sami tilkostnaður er hjá veitunni vegna þeirra.

Dæmi er um að tvær eignir sem í er samskonar starfsemi og með sambærileg notkun séu með mjög mismunandi fasteignamat. Það getur leitt til þess að af eigninni sem er með mjög lágt fasteignamat sé verið að greiða óeðlilega lágt vatnsgjald í samanburði við sambærilega eign vegna 0,5% þaksins. Til þess að tryggja að lágmarksgjaldið sé hóflegt og á því sé einnig þak er lagt til að miða við 80 fermetra eign að hámarki og gildir þá það þak komi það seinna en 0,5% þakið, ef svo má að orði komast.

Lögð er til eftirfarandi breyting á 2. gr frumvarps til breytinga á lögum um vatnsveitur sveitarfélaga, nr. 32/2004: Á eftir 4. mgr. 6. gr. komi ný málsgrein 5. mgr. og 5. mgr. verði því 6. mgr. Lagt er til að ný 5. mgr. verði svohljóðandi:

5. mgr. 6. gr.

Þrátt fyrir ákvæði um að heildarálagning vatnsgjalds fari ekki umfram 0,5 hundraðshluta af heildarfasteignamatsverði eignar er heimilt að ákvarða lágmarksgjald sem miðast við tiltekinn fjölda fermetra samkvæmt fermetragjaldi gjaldskrár, þó þannig að gjaldið miðist aldrei við meira en 80 fermetra, auk fastagjalds.

Lögð er til eftirfarandi breyting á 3. gr frumvarps til breytinga á lögum um uppbyggingu og rekstur fráveitna, nr. 9/2009: Samkvæmt frumvarpinu í 3. gr. er lagt til að 2. og 3. málsliður 2. mgr. 15. gr. falli brott og á eftir henni komi þrjár nýjar málsgreinar (3., 4.

og 5. mgr.) Hér er lögð til sú breyting á þessari breytingartillögu að á eftir þessum málsgreinum komi ný málsgrein (6. mgr.) svohljóðandi:

6. mgr. 15. gr.

Þrátt fyrir ákvæði um að heildarálagning fráveitugjalds fari ekki umfram 0,5 hundraðshluta af heildarfasteignamatsverði eignar er heimilt að ákvarða lágmarksgjald sem miðast við tiltekinn fjölda fermetra samkvæmt fermetragjaldi gjaldskrár, þó þannig að gjaldið miðist aldrei við meira en 80 fermetra, auk fastagjalds.

Samorka er fylgjandi því að Alþingi samþykki þetta frumvarp.

Að öðru leyti vísast til umsagna einstakra aðildarfyrirtækja Samorku.

Virðingarfyllst,

Guðstaf Adolf Skúlason
framkvæmdastjóri